

Enzymy

- Biokatalyzátory
- Snižují aktivační energii potřebnou pro chemickou reakci
- V klinické biochemii se enzymy používají:
  - ▶ pro diagnostické účely
  - ▶ jako reagensie

Názvosloví

- ▶ triviální / historické TRYPSIN
- ▶ obecně užívané α -AMYLASA (AMS)
- ▶ vědecké 1,4- α -D-glukanglukanohydrolasa EC 3.2.1.1.

▶ faktory ovlivňující enzymovou reakci :

TEPLOTA, pH, koncentrace SUBSTRÁTU, koE,...

často se volí kompromis mezi optimálními podmínkami, cenou, technickými požadavky

---

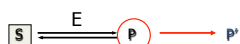

Enzymy jako analytická činidla

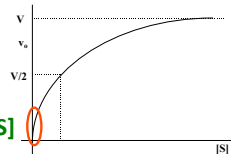

- End-point (reakce musí být rychlá a citlivá)
- Kineticky (většinou metoda konstantního času)

Rovnice Michaelis-Mentenové:

$$v = \frac{V \cdot [S]}{K_m + [S]}$$

$$[S] \ll K_m, \quad v = \frac{V \cdot [S]}{K_m} = \text{konst.} \cdot [S]$$

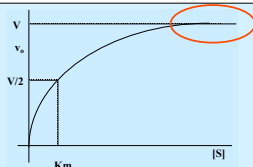

Enzymy diagnostické markery

Rovnice Michaelis-Mentenové:

$$v = \frac{V \cdot [S]}{K_m + [S]}$$

$$[S] \gg K_m, \quad v = V_{\text{lim}}$$

Ideálně: $[S] \geq 100 K_m$

cena, rozpustnost, inhibice nadbytkem substrátu, ...

Možnost sledování enzymové aktivity

- **Substrát či produkt dokážeme specificky detegovat přímo**

Pokud ne, následuje druhá.. (obvykle opět enzymová) detekční (indikátorová) reakce

- **Indikátorová reakce NESMÍ** určovat (limitovat) rychlost vzniku/zániku detekovaného produktu/substrátu !!!

musí být vždy „rychlejší“ než primární reakce, která určuje původní koncentraci substrátu či aktivitu stanovovaného enzymu

---

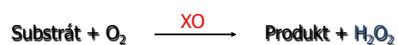

Možnost sledování enzymové aktivity

- **Nejčastěji používané (indikátorové) reakce**

1) H_2O_2 – vzniká při reakcích oxidas (využívají k oxidaci O_2)

V klinické diagnostice nejčastěji 4-aminoantipyrin + subst. fenol $\Rightarrow$ CHINONIMIN (červený, 555 nm)

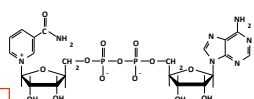
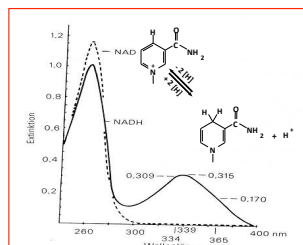

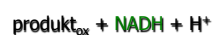

Možnost sledování enzymové aktivity

2) **NADH, NADPH- Warburgův optický test 340 nm**

oxidoreduktasa
(dehydrogenasa)

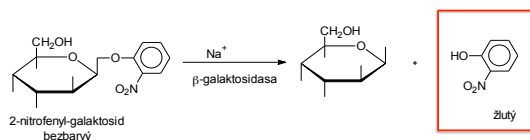

Možnost sledování enzymové aktivity

2) využití hydrolyzovatelného chromogenního substrátu (pro hydrolasy)

většinou nitrofenylderiváty → intenzivně žluté nitrofenoly

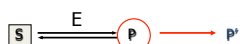

Enzymy jako analytická činidla

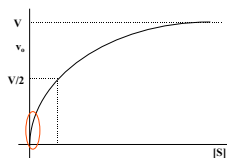

- End-point (reakce musí být rychlá a citlivá)
- Kineticky (většinou metoda konstantního času)

Rovnice Michaelis-Mentenové:

$$v = \frac{V \cdot [S]}{K_m + [S]}$$

$[S] \ll K_m \quad v = \text{konst} \cdot [S]$

Enzymy - stanovení

1) Dvoubodové stanovení („metoda zastaveného času“)

fotometrické sledování změny absorbance (přírůstek produktu nebo úbytek substrátu) za časovou jednotku (**nevíme, co se v reakční směsi děje!**), většinou v daném čase zastavujeme enzymovou reakci (např. denaturace a kolorimetrické vybarvení produktů)

$$\Delta A / \Delta t = \frac{A_2 - A_1}{t_2 - t_1} \quad A_1, t_1 \text{ většinou rovny } 0 \text{ (počátek)}$$

Enzymy - stanovení

- 1) Dvoubodové stanovení („metoda zastaveného času“) fotometrické sledování změny absorbance (A) za časovou jednotku
- 2) „KINETICKÁ“ stanovení („metoda tangenti“) fotometrické sledování tvorby produktu nebo úbytku substrátu v čase (dA/dt)

podmínka:

- ▶ konstantní rychlost (kinetika 0.řádu)
- ▶ **vždy kontrolovat průběh reakce !**

t.j. rychlost reakce

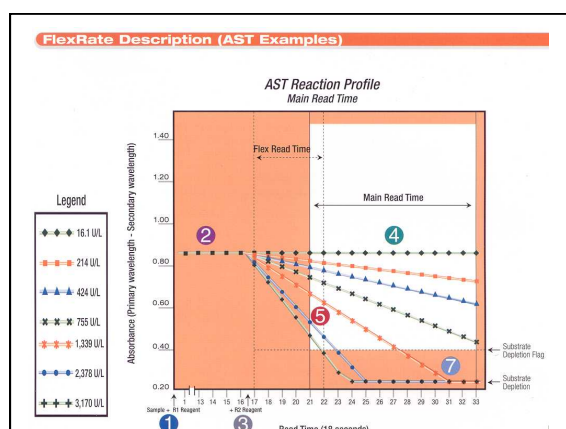
